

en fast Praxis. Det er vel ikke nu Sogneforstanderskabet tilladt at afholde Licitationer, og som Følge deraf afholde de ikke nogen formelig Licitation, hvorimod den sædvanlige Form er, at de bekjendtgjøre ved Kirkestævne, at det og det Veiarbejde skal foretages, hvorefter saa Alle, der have lyst til at paatage sig Arbeidet, kunne indfinde sig. Dette frembyder en virkelig Fordeel, da det skeer med stor Hurtighed, og er i alt Fald tilstrækkeligt, hvor der er Tale om blotte Vedligeholdelser. Ved større Grundforbedringer, hvor større Arbejder skulle foretages, der maa naturligtvis ogsaa fremkalde en større Concurrence, hvilket skeer ved at benytte Herredsfogeden, og derfor troer jeg, at § 4 ikke skulde gaae ud. Men da det dog kan være hensigtsmæssigt at sikre sig at faae Arbeidet udført paa en billig Maade, saa bør man ligefrem, hvis man vil gjøre sig Forhaabning om, at Accordarbeidet skal vinde Fremgang, forbeholde Sogneforstanderskabet Ret til at tage Sagen i sin Haand, uden at dertil behøves nogen Licitationsplacat. Jeg skal endnu gjøre opmærksom paa, at efter min Mening er § 7 den svageste Deel i Lovudkastet. Jeg kan ikke faae andet ud deraf end en Ojtagelse af de to Sætninger, der allerede ligge i den nuværende Lovgivning: at det er Sogneforstanderskabet, der skal eftersee, og at det er Herredsfogeden, der skal eftersee. Det er enhver bekjendt, at hvor meget der end i tidligere Tid har kunnet udsættes paa den Maade, hvorpaa dette er blevet udført, er dog den egentlige Forvirring først kommen ind ved den nye Communalanordning, hvori det hedder, at ved Siden af Herredsfogeden skal tillige Sogneforstanderskabet føre Tilsynet, uden at der er sat en nærmere Bestemmelse om det indbyrdes Retsforhold, hvori denne Samvirken skulde finde Sted. Jeg troer, naar man læser hele Anordningen igjennem, at man vil komme til den Erkjendelse, at man ikke har dristet sig til at give bestemte Regler, idet man har troet, at det i Praxis vel vilde klare sig, men Praxis har netop vist Nødvendigheden af at give bestemte Regler. Der er paa sine Steder fremkommet store Competencestridigheder, idet snart Herredsfogeden og snart Sogneforstanderskabet vilde tage det til sig — paa andre Steder har

Virksomheden været lige den modsatte, idet disse Autoriteter have søgt hver især at styre det fra sig, hvoraf da Følgen er bleven, at ingen af dem har gjort Noget. Det er Enhver, som er bekjendt med Forholdene, vitterligt, at selv der, hvor der har vist sig den bedste Villie til at handle paa bedste Maade, har der hersket den største Uklarhed om, hvorledes Forholdet er, og jeg tør påstaae, at ikke blot i de forskjellige Amt, men endog i de forskjellige Jurisdictioner i det samme Amt er den bestaaende Tingenes Tilstand aldeles forskjellig. Denne forskjellige Opfattelse af Forholdet, denne Lovens Tausshed med Hensyn til dette Punkt anseer jeg for at være Hovedgrunden til, at Biveienes Tilstand, jeg vil ikke sige er gaaet tilbage, men ganske vist ikke har gjort de Fremskridt som andre offentlige Indretninger. Det er mig fuldkommen klart, at der kan opstilles en heel stor Række Spørgsmaal i saa Henseende; det Amtsraad, hvoraf jeg er Medlem, har indstillet til Ministeriets Afgjørelse et ikke ringe Antal Spørgsmaal, der efter Lovgivningen slet ikke kunne besvares, eller hvorpaa Besvarelsen i al Fald maatte blive uklar. Jeg troer altsaa, at man ikke bør styre Banskædeligheden fra sig, men søge at give Bidrag til dens Løsning.

Indenrigsministeren:

Lovforslaget tilsigter, som der allerede er gjort opmærksom paa, at fremme Afsløsningen af Naturalarbeidet, af det communale Hovveri, forsaavidt angaaer Veiarbeidet. I Modsatning til den allerede taler troer jeg, at Vedligeholdelsen vil stee langt bedre ved Leide Arbejdere; jeg er af den Formening, at netop paa mange Veste gjælder det om hurtigt at stride ind, inden Dødet tager Overhaand, og det vil gaae meget langsommere naar det skal overlades til hver Enkelt, om han vil foretage Arbeidet. Den allerede taler lige overfor (Mørgaard) har ikke opfattet Bestemmelsen i § 2 rigtigt naar han har troet, at det var Meningen, at $\frac{1}{2}$ af Hartkornsbrugern kunne forlange, at et vist bestemt Veiarbejde udførtes, og at denne Rettighed var tilstede naar Arbeidet blev bortaccorderet, og derimod ikke naar det blev udført in natura. Det er ikke Meningen. Meningen er, at de kunne forlange, at det Arbejde, der skal udføres, skal